

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 5To/3/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723010213
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6723010213.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Bc. Viktora Marka, PhD. a sudcov JUDr. Štefana Nováka, LL.M. a JUDr. Štefana Juhása, v trestnej veci obžalovaného A. B., pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), b) Trestného zákona, prejednal na verejnom zasadnutí konanom dňa 13. februára 2024 v Banskej Bystrici odvolanie prokurátora Okresnej prokuratúry Zvolen a obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/40/2023 zo dňa 15. decembra 2023, a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), d), e), ods. 3 Trestného poriadku zrušuje rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 3T/40/2023 zo dňa 15. decembra 2023 v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám takto rozhodol:

obžalovaný A. B., nar. XX. XX. XXXX v Banskej Bystrici, trvale bytom C. D. XXXX/XX, E., t. č. F. G. F. E. E.,

uznáva sa za vinného, pretože

od presne nezisteného času do 15. 01. 2023 počas vzájomného spolužitia svojej manželke poškodenej A. H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XXX, E., prechodne bez nahlásenia bytom I. XXXX/XX, J. a svojmu synovi, mal. H. B., nar. XX. XX. XXXX, spôsoboval fyzické a psychické utrpenie, a to v priestoroch rodinného domu na ulici K. C. XXXX/XX, J., kde bývali v spoločnej domácnosti do roku 2019 a následne v mieste prechodného bydliska I. XXXX/XX, J., najmä tým, že poškodenej opakovane v nepravidelných periódach uvádzal, „že sa má ísť obesiť, že má ísť na povalu a on jej to lano donesie,“ alebo že „má vyskočiť z okna, že jemu je jedno, čo s nimi bude“, poškodenej uvádzal že je „neschopná, neschopná krava, neschopná vysokoškoláčka, ktorá si nevie nájsť robotu, ožratá piča,“ ďalej opakovane hovoril maloletému synovi vyhrážky: „rozjebem Ti hlavu čekanom, krompáčom, rozkopem Ti hlavu“, pričom uvádzal „že si ich odsedí“, poškodenej bezdôvodne odopieral spánok tým, že ju rušil počas spánku v obývačke a uviedol jej, aby si išla ľahnúť do spálne, následne ju v spálni zobudil a povedal jej: „Ty krava, choď do obývačky,“ vyrušoval ju počúvaním hlasnej hudby, v presne nezistenom čase hodil poškodenej do tvárovej časti obedár, v dôsledku čoho jej rozbil nos a spustila sa jej z neho krv, ďalej v presne nezistenom čase vošiel do izby, kde za prítomnosti A. H. B. fyzicky napadol maloletého H. B., nar. XX. XX. XXXX, ktorý slovne útočil na svoju matku, čo sa nepáčilo obžalovanému a preto synovi hovoril, „že to sa ako s materou rozprávaš“ a dal mu facku, ktorú mal otláčenú na tvári zhruba tri dni, v roku 2016 naháňal syna v rodinnom dome metrovým gumeným bičom na kone, bil ho kovovými obuvákmi, v roku 2019 poškodenú udrel po ruke drevenou palicou, v roku 2021 v detskej izbe strčil do maloletého H. B., nar. XX. XX. XXXX, začal ho opakovane kopať nohami, asi desaťkrát, do oblasti hlavy, kde si maloletý chránil hlavu rukami, niekedy v júni 2022 A. H. B. dal facku, ďalej obžalovaný bral A. H. B. peňažné prostriedky, ktoré mala ako príjem v zamestnaní a neskôr ako invalidný príjem, z uvedeného dôvodu poškodená nevedela zabezpečiť nákup potravín pre rodinu, pričom obžalovaný

potraviny do domácnosti nezakúpil, čím im odopieral dostupnosť peňažných prostriedkov a stravy, v decembri 2022 v synovej detskej izbe, stojac vo dverách s nožom v ruke, sa takto vyhrážal maloletemu H. B., nar. XX. XX. XXXX, so slovami: „že ich oboch dobodá a na ulici ešte doondí, a že si ich odsedí,“ a na základe týchto vyhrážok sa približne posledné dva mesiace začali poškodení zamykať v detskej izbe, dňa 14. 01. 2023 obžalovaný ťahal A. H. B. za vlasy, ďalej dňa 15. 01. 2023 chytil maloleteho H. B., nar. XX. XX. XXXX, pod krk jednou rukou a pritlačil ho ku stene a druhou rukou ho dlaňou udrel do oblasti hlavy, v pokračovaní tohto útoku zabránila poškodená tak, že vkročila medzi nich, pričom povedala obžalovanému, že si nenechá obtíkať maloleteho syna a následne sa spoločne s maloletým H. B., nar. XX. XX. XXXX zamkli v jeho detskej izbe, čím týmto konaním obžalovaný ohrozoval fyzické a psychické zdravie A. H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XXX, E., prechodne bez nahlásenia Prachatická 2248/33, Zvolen a maloleteho H. B., nar. XX. XX. XXXX a obmedzoval ich bezpečnosť, odopieral im stravu a peňažné prostriedky,

teda

blízkej osobe spôsobil fyzické utrpenie a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje ich fyzické a psychické zdravie a obmedzuje jej bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu a spánku a čin spáchal závažnejším spôsobom konania – so zbraňou a po dlhší čas,

čím spáchal

zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), písm. b) Trestného zákona.

Za to mu ukladá

podľa § 208 ods. 3 Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona, § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného A. B. zamieťa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) bol obžalovaný A. B. (ďalej len „obžalovaný“) uznaný za vinného pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b) Trestného zákona, ktorého sa mal obžalovaný dopustiť na tom skutkovom základe, že

„od presne nezisteného času do 15. 01. 2023 počas vzájomného spolužitia svojej manželke poškodenej A. H. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/XXX, E., prechodne bez nahlásenia bytom I. XXXX/XX, J. a svojmu synovi, mal. H. B., nar. XX. XX. XXXX v priestoroch rodinného domu na ulici K. C. XXXX/XX, J., kde bývali v spoločnej domácnosti do roku 2019 a následne v mieste prechodného bydliska I. XXXX/XX, J., poškodenej opakovane v nepravidelných periódach uvádzal, „že sa má ísť obesiť, že má ísť na povalu a on jej to lano donesie, alebo že má vyskočiť z okna, že jemu je jedno, čo s nimi bude“, poškodenej uvádzal že je „neschopná, neschopná krava, neschopná vysokoškoláčka, ktorá si nevie nájsť robotu, ožratá piča,“ ďalej opakovane hovoril maloletemu synovi vyhrážky: „rozjebem Ti hlavu čekanom, krompáčom, rozkopem Ti hlavu“, pričom uvádzal „že si ich odsedí“,

v decembri 2022 v synovej detskej izbe, stojac vo dverách s nožom v ruke, sa takto vyhrážal maloletemu H. B., nar. XX. XX. XXXX, so slovami: „že ich oboch dobodá a na ulici ešte doondí, a že si ich odsedí,“ a na základe týchto vyhrážok sa približne posledné dva mesiace začali poškodení zamykať v detskej izbe.

Za to okresný súd obžalovanému uložil podľa § 360 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na ustanovenie § 37 písm. m) Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 30 (tridsať) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona obžalovaného pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote doručil okresnému súdu odvolanie prokurátor Okresnej prokuratúry Zvolen (ďalej len „prokurátor“) čo do viny a trestu.

Prokurátor svoje odvolanie odôvodnil tým, že sa opätovne nestotožňuje so záverom okresného súdu, pretože po vyhodnotení vykonaných dôkazov je možné dospieť k záveru, že obžalovaný naplnil svojim konaním všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), b) Trestného zákona, a to na tom skutkovom základe, ako je uvedené v podanej obžalobe. Poukazuje pritom na výpovede poškodených A. H. B. a mal. H. B. a výsledky znaleckého skúmania. Poškodení zhodne popisujú dlhodobé konanie obžalovaného a dostatočne podrobne sa vyjadrili aj k dlhodobým fyzickým útokom obžalovaného voči poškodeným, ako aj jeho opakovaných verbálnych invektív. Opísali spôsob hospodárenia obžalovaného s finančným prostriedkami a incidenty, počas ktorých budieval poškodenú, ktorú vyrušoval počas spánku s tým, že si má ísť ľahnúť do inej izby. Ďalej poukázal aj na výpovede nepriamych svedkov H. B., ktorý poskytol informácie, ktoré mu uviedol mal. H. B., ako aj výpoveď H. J. H., ktorá uviedla, že poškodená A. H. B. sa jej mala zdôveriť, že ju doma fyzicky napáda obžalovaný aj syn, na základe čoho jej boli poskytnuté možnosti vyhľadania ochrany.

Ďalej poukázal na závery znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej PhD. č. 6/2023, podľa ktorých možno u poškodenej A. H. B. usudzovať isté známky týranej osoby aj v dôsledku dlhodobého fyzického a psychického diskomfortu viazaného na disharmonické až konfliktné spolužitie s obžalovaným a výchovné problémy s mal. M. H. a znalkyňa konštatovala známky fyzického a psychického utrpenia. Z uvedeného dôvodu sa nestotožňuje so záverom okresného súdu, podľa ktorého znaleckým skúmaním neboli zistené také následky, aby bolo možné konanie obžalovaného kvalifikovať ako zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona ani voči jednému z poškodených. Skutočnosť, že u poškodených abscentuje syndróm týranej osoby ešte neznamena, že obžalovaný sa konania podľa § 208 Trestného zákona nedopustil, pretože tento následok na naplnenie skutkovej podstaty tohto trestného činu nemusí nastať. Znalkyňa pritom zotrvala na záveroch podaného znaleckého posudku aj pri svojom výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 15. 12. 2023. U poškodenej zistila isté známky fyzického a psychického utrpenia, ide o jej prežívanie, nie o faktické správanie sa kohokoľvek voči nej. Ďalej poukázal aj na závery znaleckého posudku ohľadom osoby obžalovaného, z ktorého vyplýva, že obžalovaný má sklony k sebakpresadzovaniu a dominancii s direktívnym spôsobom riešenia situácií. Pri dlhobodej záťaži, ktorým bolo aj požívanie alkoholických nápojov a výchovné problémy, môže reagovať verbálnou agresiou. Z týchto dôvodov prokurátor namieta tak výrok o vine obžalovaného ako aj výrok o treste, v ktorých okresný súd kvalifikoval konanie obžalovaného ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona poukazujúc na trestnú sadzbu v prípade opätovne spáchaného zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 3 v spojení s § 38 ods. 5 Trestného zákona, ktorá je v rozmedzí 11 až 15 rokov. Navrhol preto vyhovieť odvolaniu a zrušiť napadnutý rozsudok, vec vrátiť prvostupňovému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, príp. aby vo veci rozhodol odvolací súd podľa návrhu prokurátora.

Proti uvedenému rozsudku podal písomné odvolanie aj obžalovaný, ktorý požadoval zmeniť charakteristiku konania, pretože výpoveďou súdnych znalcov nebolo preukázané obvinenie poškodených. Vo svojej výpovedi uviedol presný opak toho, čo uvádzali poškodení. Poškodená užívaním lieku Tisercin a alkoholu bola zmätená a niekoľkokrát chcela ukončiť život, v čom jej zabránil a upokojoval ju. Takéto stavy na základe užitia tohto lieku a alkoholu potvrdila aj znalkyňa MUDr. Kašparová. Poškodeným sa nikdy nevyhrážal, podľa neho to potvrdzujú aj súdni znalci, že nie je nebezpečný. Nikdy nepoužil slovné spojenia, aké uvádzali poškodení. Je veriaci a ctí si život. Je pravdou, že sa vyjadril na poškodených, neboli to však vyhrážky, ale aktuálne hodnotenie situácie. Konflikty vychádzali z dlhodobého neriešiteľnej situácie a ekonomických problémov, keďže poškodená sa nepodieľala na chode domácnosti a výchove ich syna. L. sa nožom nevyhrážal. Poškodená v prvej výpovedi uviedla, že sa o tom dozvedela od syna, v druhej výpovedi povedala, že to vie od obžalovaného. Obžalovaný

polemizuje s jej výpoveďou, keď tvrdila, že incident nevidela, ak nechodila do práce a spávala v obývačke alebo v detskej izbe. Navrhol preto, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok.

V doplnení svojho odvolania obžalovaný reagoval na odvolanie prokurátora, s ktorým nesúhlasí. Svoje vysvetlenia ponúkol v rámci konania pred okresným súdom, na čo prokurátor nebral ohľadom a neprihliadol na nich. Prokurátor sa pridrižiava prvej výpovede poškodenej A. H. B., kedy bola v podnapitom stave, čo sa podľa neho nedá prehliadnuť na kamerovom zázname, kde vyšetrovatelka dopĺňala vety. V druhej výpovedi už bola triezva a jednoznačne hovorí, že im obžalovaný neublížoval. Žiadal pritom vypočuť poškodenú za jeho prítomnosti, aby jej mohol klásť otázky. Obžalovaný v ďalšom písomnom podaní navrhol vypočuť poškodených a svedkov K. M. a H. I., ktorí neboli vypočutí okresným súdom napriek tomu, že navrhol ich výsluch.

Na verejnom zasadnutí dňa 13. 02. 2024 krajský súd uznesením podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku odmietol vykonať obžalovaným navrhnuté dôkazy s poukazom na skutočnosť, že poškodení boli v konaní vypočutí pred okresným súdom, a to prehratím obrazovo-zvukového záznamu z ich výsluchu v prípravnom konaní za dodržania zákonných ustanovení upravujúcich uvedený postup, voči čomu obžalovaný nemal žiadne výhrady. V prípade ďalších dvoch svedkov obžalovaný týchto svedkov navrhol vypočuť až v odvolacom konaní, pričom nie je zrejmé, čo by sa malo ich výpoveďami objasniť, keďže z vykonaného dokazovania vyplýva, že neboli priamymi svedkami konania obžalovaného. Z týchto dôvodov výsluch uvedených svedkov krajský súd odmietol vykonať, pretože ich obžalovaný jednak nenavrhol včas a jednak sa týkajú okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie.

Zástupca krajského prokurátora sa na verejnom zasadnutí v plnom rozsahu pridržal písomne podaného odvolania a navrhol, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a vo veci rozhodol sám tak, že obžalovaného uzná za vinného zo skutku, ako je uvedené v obžalobe a uloží mu trest na dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Odvolanie obžalovaného navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajkyňa obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedla, že sa taktiež v plnom rozsahu pridrižiava písomného odôvodnenia podaného odvolania. Skutková veta nebola potvrdená znaleckým dokazovaním, preto navrhla, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Odvolanie prokurátora navrhol zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný v rámci verejného zasadnutia uviedol, že sa necíti byť vinný a navrhol, aby krajský súd rozhodol tak, ako uviedla jeho obhajkyňa.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, predtým, ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, zistil, že odvolanie prokurátora a obžalovaného bolo podané včas, v lehote ustanovenej § 309 ods. 1 Trestného poriadku, odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v súlade s § 307 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku, pričom nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku, a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Trestného poriadku.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku, ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1. V tejto súvislosti odvolací súd zistil, že odvolanie prokurátora je čiastočne dôvodné a odvolanie obžalovaného je nedôvodné.

Krajský súd úvodom konštatuje, že súd prvého stupňa, potom ako mu bola vec vrátená krajským súdom na základe uznesenia z 17. 10. 2023, sp. zn. 5To/100/2023, v rámci hlavného pojednávania vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre svoje rozhodnutie a v súlade správnym názorom odvolacieho súdu, a to tak vo vzťahu k výroku o vine, ako aj výroku o treste. Na základe vykonaného dokazovania však dospel k nesprávnym právnym záverom.

Okresný súd v súlade s § 168 ods. 1 Trestného poriadku v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval

pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a prípadného trestu.

Krajský súd pre úplnosť uvádza, že na naplnenie základnej skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby nebude postačovať len ojedinelé, osamotené, či jednorazové konanie, ale bude nevyhnutná určitá hromadnosť, či sústavnosť konania páchatel'a. Znak, či pojem „fyzické alebo psychické utrpenie“ je pritom nutné definovať tak, že ide o fyzické alebo duševné bolesti, ktoré ovplyvňujú alebo sťažujú obvyklý život poškodenej (týranej) osoby (podstatne narúšajú kvalitu života poškodenej osoby) a netrvajú celkom krátky, prechodný čas. Teda musí ísť o určitú sústavnosť (trvalosť) konania popísaného v písmenách a) až e), ktoré práve svojou bezohľadnosťou, hrubosťou, či bolestivosťou pociťuje poškodená osoba ako fyzické alebo psychické utrpenie. Len takáto definícia následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby odlišuje tento trestný čin od iných trestných činov (napr. aj od trestného činu nebezpečného vyhrážania, ktorý taktiež môžu spôsobovať fyzické alebo psychické utrpenie poškodenej osobe). Z uvedeného vyplýva, že pri základnej skutkovej podstate trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Trestného zákona platí, že „týranie“ (t. j. spôsobenie jeho následku vo forme fyzického alebo psychického utrpenia) nie je a nikdy ani nemôže byť len jednorazové, či osamotené konanie, ktoré pozostáva napr. len z ojedinelých nadávok, či urážok, prípadne len z ojedinelého fyzického, či verbálneho útoku na poškodenú osobu. Musí ísť o trvalejšie (sústavnejšie) konanie, ktoré sa opakovane vyznačuje určitým hrubším a zjavne necitlivým zaobchádzaním, či správaním a tým, že sa pravidelne opakuje, spôsobuje poškodenej osobe psychické, prípadne aj fyzické útrapy. Podstatou týrania a jeho následku vo forme psychických alebo fyzických útrap teda je, že ide o určitý čas trvajúce zlé zaobchádzanie, ktoré spravidla pozostáva z rôznych útokov proti týranej osobe, pričom nie je nutné, aby všetky, či niektoré z nich vyústili napr. do ublíženia na zdraví (prípadne, aby napíňali samé osebe znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví, resp. iného trestného činu), teda útoky, ktoré sú uvedené v písm. a) až e) nemusia samostatne vôbec napíňat znaky skutkovej podstaty trestného činu. Kvalifikačným hľadiskom následku trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby vo forme fyzického alebo psychického utrpenia je preto jeho hromadnosť (či trvalosť), teda to, že útoky sú opakované (či sústavné) a práve táto opakovanosť spôsobuje fyzické, či psychické utrpenie poškodenej osoby, ktoré nie je len celkom krátkeho, prechodného charakteru.

Uvedené skutočnosti však pri posudzovaní skutku okresný súd nevzal do úvahy. Hoci upravil skutkovú vetu a konanie obžalovaného právne kvalifikoval ako prečin nebezpečného vyhrážania, vôbec však nevzal do úvahy, že konanie obžalovaného sa opakovalo, nebolo ojedinelé, čo vyplýva aj zo súdom prvého stupňa upravenej skutkovej vety, keď uviedol, že „od presne nezisteného času do 15. 1. 2023“ ako aj „v priestoroch rodinného domu na ulici K. C. XXXX/XX, J., kde bývali v spoločnej domácnosti do roku 2019 a následne v mieste prechodného bydliska I. XXXX/XX, J., poškodenej opakovane v nepravidelných periódach uvádzal“. Z takto vymedzeného skutku nepochybne vyplýva, že ide o hromadné (trvalé), či opakované útoky obžalovaného a takéto konanie potom nie je možné subsumovať pod skutkovú podstatu trestného činu nebezpečného vyhrážania.

Tieto závery vyplývajú aj z rozsiahleho dokazovania, ktoré okresný súd vykonal. Podľa § 263 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku, s poukazom na § 135 ods. 1 až 4 Trestného poriadku, boli na hlavnom pojednávaní prehraté obrazovo-zvukové záznamy z výpovedí svedkov – poškodenej z prípravného konania, a to A. H. B. a mal. H. B., pričom aj z týchto výpovedí vyplynulo, že obžalovaný sa žalovanej trestnej činnosti dopúšťal po dlhší čas, teda nie jednorazovo.

Ďalej je potrebné uviesť, že zo záverov znaleckého dokazovania, predovšetkým zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Marty Halašovej PhD. č. 6/2023, jednoznačne vyplynulo, že poškodená A. H. B. javila v čase vyšetrenia isté známky fyzického a psychického utrpenia spojeného s dlhodobou disharmonickým až konfliktným manželským a rodinným spolužitím poškodenej s obžalovaným a ich maloletým synom. Hoci znalkyňa H. C. nezistila u poškodenej znaky týranej osoby podľa nemedicínskych kritérií, rozpor v tomto smere znalkyňa PhDr. Marta Halašová PhD. vysvetlila tým, že poškodenú vyšetrovala skôr a v tom čase javila známky fyzického a psychického utrpenia. Zároveň je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že pre naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby sa nevyžaduje spôsobenie následku, akým je napr. syndróm týranej osoby. Z vyššie uvedených záverov potom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obžalovaný spôsobil fyzické, ako aj psychické utrpenie predovšetkým poškodenej A. H. B., ako aj mal. H. B.

Z vykonaného dokazovania tak nesporne vyplynulo, že obžalovaný svojím konaním, ktoré trvalo od presne nezisteného času, avšak minimálne od roku 2016, spôsobil poškodeným (svojej manželke a mal. H. B.) fyzické utrpenie a psychické utrpenie bitím, kopaním, údermi, spôsobením rán rôzneho druhu, ponižovaním, pohrdavým zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu a stresu, citovým vydieraním alebo iným správaním, ktoré ohrozuje ich fyzické a psychické zdravie a obmedzuje ich bezpečnosť, bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu a spánku a uvedený čin spáchal závažnejším spôsobom konania – so zbraňou a po dlhší čas. Z vykonaného dokazovania však podľa názoru krajského súdu nevyplývalo, že by dochádzalo k násilnej izolácii poškodených obžalovaným. Ako vyplýva z výpovedí poškodených, pred obžalovaným sa zatvárali v izbe mal. H. B. V tejto izbe ich však za požitia násilia neuzatváral obžalovaný. Aj svedok H. M. vo svojej výpovedi uviedol, že po Vianociach, koncom roka 2022, keď bol odpisovať stav radiátorov, všimol si na dverách vedúcich do detskej izby kľúčik, čo mu prišlo zvláštne, ale viac tomu nevenoval pozornosť. Z týchto dôvodov krajský súd upravil právnu vetu vo výrokovvej časti rozsudku a vypustil z nej spojenie „násilnou izoláciou“, keďže takéto konanie obžalovaného sa nepreukázalo. Z uvedeného je potom zrejmé, že okresný súd pochybil, keď po vykonanom dokazovaní skutok uvedený v obžalobe právne kvalifikoval ako prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. a), b) Trestného zákona. Krajský súd nezistil žiaden zákonný dôvod, pre ktorý by mohol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie, a rovnako tak nezistil žiaden zákonný dôvod, na základe ktorého by mohol obžalovaného oslobodiť spod obžaloby.

Obžalovaný od začiatku trestného stíhania spáchanie skutku ako takého popieral a snažil sa svoje konanie zľahčovať, vrátane miery, ktorou prispel ku skutku a jeho priebehu. Okrem toho zdôrazňoval, že hlavnou príčinou partnerských nezhôd s poškodenou boli jej problémy s alkoholom v kombinácii s užívaním lieku, v dôsledku čoho sa nestarala o chod domácnosti a výchovu ich syna. V odvolaní začal spochybňovať aj výpoveď poškodenej A. H. B. v prípravnom konaní, ktorá mala byť pod vplyvom alkoholu. K tomu krajský súd uvádza, že výsluch poškodenej bol realizovaný 16. 01. 2023 a bol prerušený hneď v úvode, pretože dychovou skúškou sa preukázalo, že bola v tom čase pod vplyvom alkoholu. Výsluch poškodenej preto pokračoval nasledujúci deň po jej vytriezvení. Nie je preto pravdou, že poškodená vypovedala pod vplyvom alkoholu. Obžalovaný zároveň uvádzal, že na jednej strane nerozumie, ako poškodená nemohla zachytiť incident s jeho synom, na druhej strane poškodenú opísal ako osobu pod neustálym vplyvom liekov a alkoholu, dokonca so suicidálnymi pokusmi. Obhajoba obžalovaného sa však javila ako účelová, vykonaná v snahe zbaviť sa trestnej zodpovednosti, pretože ju vyvracajú práve výpovede priamych svedkov – poškodených, a to jeho manželky A. H. B. a mal. H. B., ktorí podrobne popísali dlhodobé konanie obžalovaného. Ani znaleckým skúmaním nebolo zistené, že by poškodení mali sklon skresľovať svoje výpovede a vypovedať nepravdivo, hoci znalkyňa PhDr. Marta Halašová PhD. pripustila isté zladenie výpovedí poškodených, avšak ich výpovede potvrdzujú aj ďalšie dôkazy, ako výsledky znaleckého skúmania a výpovede ďalších svedkov I. B., H. J. H., ktorí tieto informácie mali sprostredkovane od mal. H. B., resp. poškodenej A. H. B..

Konanie obžalovaného bolo potrebné posudzovať komplexne, prihliadajúc na všetky relevantné skutočnosti a okolnosti. Obžalovaný sa sice voči poškodeným dopustil fyzických útokov menej výraznej intenzity, avšak ataky voči nim, či už verbálne alebo fyzické, sa často opakovali, i keď dosahovali nižšiu intenzitu, pričom tieto trvali počas obdobia, ktoré výrazne presahuje dobu 6 mesiacov. Takéto konanie obžalovaného, napriek nezanedbateľnému podielu poškodených na vzniku a priebehu vzájomných konfliktov, nemožno v žiadnom prípade hodnotiť len ako účasť na bežných hádkach, ktoré vznikali v dôsledku ich nezhôd, či zlej sociálno-ekonomickej situácie v domácnosti. Napriek tomu, že sa na takomto stave v partnerskom spolužití podieľali nezanedbateľnou mierou aj problémy poškodenej s alkoholom, či výchovné problémy so synom, vyplývajúce z jeho poruchy, nemožno pripustiť, že by takáto osoba nemohla byť a v tejto trestnej veci nebola týranou osobou, resp. obeťou domáceho násilia.

Týraním treba rozumieť také zlé zaobchádzanie s blízkou osobou, alebo osobou, ktorá je v starostlivosti alebo výchove, ktoré sa vyznačuje vyšším stupňom hrubosti, bezcitnosti a bezohľadnosti, ako aj určitou trvalosťou, prípadne sústavnosťou alebo opakovanými útokmi, ktoré týraná osoba pociťuje ako príkorie. Za týranie po dlhší čas je potrebné považovať obdobie zlého zaobchádzania s poškodenou osobou nie menej ako 6 mesiacov, počas ktorého dôjde k zásadnému zhoršeniu kvality života obeť, dokonca v niektorých prípadoch môže ísť aj o kratšie obdobie, ak by išlo o útoky výraznejšej krutosti, bezohľadnosti alebo bolestivosti, prípadne ak by ich intenzita bola obzvlášť vysoká.

Obžalovaný svojím konaním naplnil, okrem zákonných znakov skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), b) Trestného zákona, aj kvalifikačný znak páchania uvedeného zločinu so zbraňou podľa § 138 písm. a) Trestného zákona a po dlhší čas podľa § 138 písm. b) Trestného zákona (závažnejší spôsob konania), keďže skutok bol časovo ohraničený na dobu približne 7 rokov, v dôsledku čoho bolo jeho konanie správne právne kvalifikované aj podľa § 208 ods. 3 písm. d) Trestného zákona, prihliadajúc zároveň na frekvenciu a závažnosť útokov.

Súhrn vykonaných dôkazov vyznievajúcich v neprospech obžalovaného, ktoré na seba nadväzujú a dopĺňajú sa, vzhľadom na ich rozsah, silu a celkovú dôkaznú hodnotu, totiž nielenže vyvracia jeho obhajobu a skutočnosti vyplývajúce z dôkazov vyznievajúcich v jeho prospech v takej miere, ktorá by ho mala zbaviť trestnej zodpovednosti, ale zároveň spoľahlivo preukazuje, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako bol ustálený v podanej obžalobe prokurátorom, za ktorý je trestne zodpovedný.

Čo sa týka výroku o treste, krajský súd poznamenáva, že v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu. Druh a výmera trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Okrem ďalších skutočností, na ktoré je súd povinný pri ukladaní trestu prihliadnuť, patrí aj osoba páchatelia, pomery páchatelia (majetkové, rodinné, osobné), či možnosť jeho nápravy. Primeranosť a individualizácia trestu tak núti súd prihliadať na všetky okolnosti konkrétneho prípadu, a teda bráni mechanickému postupu pri rozhodovaní o treste. Súd aj pri aplikácii § 39 ods. 1 Trestného zákona musí zohľadniť okolnosti prípadu alebo pomery páchatelia. V zmysle § 34 ods. 3 Trestného zákona trest má postihovať iba páchatelia tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Krajský súd pri výmere trestu prihliadol na všetky skutočnosti, na ktoré bol v zmysle § 34 Trestného zákona povinný prihliadnuť.

Obžalovaný spáchal opakovane zločin, preto požiadavka prokurátora na aplikáciu § 38 ods. 5 Trestného zákona bola oprávnená. Obžalovanému bola správne zistená jedna priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona (bol už za trestný čin odsúdený). Na túto však krajský súd nemohol prihliadať, pretože tomu bráni § 38 ods. 5 veta za bodkočiarkou Trestného zákona, podľa ktorej pri aplikácii § 38 ods. 5 Trestného zákona sa neuplatní ods. 4 toho istého ustanovenia. V takom prípade bolo možné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody v rámci modifikovanej trestnej sadzby 11 až 15 rokov. Krajský súd dospel k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, teda na samej dolnej hranici zákonom ustanovenej trestnej sadzby by bol pre obžalovaného neprímerane prísny.

V prípade obžalovaného je potrebné poukázať na to, že obžalovaný svojím konaním poškodeným nespôsobil žiadne zranenie alebo vážnu ujmu na zdraví. Navyše, znaleckým dokazovaním bolo ustálené, že pohnútkou na spáchanie trestného činu súvisí s dominantnými črtami osobnosti obžalovaného, snahou po sebaapresadení, s nevyváženou emotivitou, zvýšeným intrapsychickým napätím, oslabenou frustračnou toleranciou ako aj konfliktnou situáciou medzi obžalovaným a poškodenými. Určitú úlohu mohlo zohrávať aj neprímerané správanie poškodených voči obžalovanému (konzumovanie alkoholu manželkou a z toho vyplývajúce konflikty, opakovane prichádzala o zamestnanie, nedostatočne sa podieľala na fungovaní domácnosti, nemala dostatočný záujem o prospech syna a jeho ďalšie vzdelávanie. Maloletý syn mu vulgárne nadával, nerešpektoval ho, verbálne s ním nekomunikoval, v škole tiež nedodržiaval spoločenské normy, k učiteľom bol vulgárny, agresívne sa správal k spolužiakom, matku fyzicky napádal). Vzhľadom na tieto okolnosti bolo potrebné aplikovať § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Trestného zákona, ktoré umožňovalo skrátenie výmery trestu až na dva roky.

Na zabezpečenie ochrany spoločnosti podľa názoru krajského súdu postačuje v prípade obžalovaného aj trest kratšieho trvania, ktorý zabezpečí nápravu páchatelia a bude postačujúci aj z pohľadu generálnej a individuálnej prevencie, pričom takýto trest postihuje len obžalovaného. Pri výmere trestu krajský súd prihliadol aj na skutočnosť, že uvedeného skutku sa obžalovaný dopustil počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia v inej jeho trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 1T/22/2021, v ktorej bol rozsudkom z 21. 04. 2021, právoplatne odsúdený pre zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1, písm. a) Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky, s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky do 30. 04. 2023. Okrem tohto odsúdenia nebol doposiaľ súdne trestaný a v priestupkovej evidencii dosiaľ nemá záznam. Práve existencia a kombinácia uvedených okolností prípadu a pomerov

obžalovaného odôvodňovala mimoriadne zníženie výmery trestu odňatia slobody, avšak nie až na dolnú hranicu, ktorú umožňoval Trestný zákon, ale podľa názoru krajského súdu je primeraným trest vo výmere 3 roky. Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný skutok spáchal počas skúšobnej doby podmieneného odsúdenia, neprichádzalo do úvahy opätovné uloženie podmieneného trestu odňatia slobody s poukazom na § 49 ods. 2 Trestného zákona.

Iba uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody v danej výmere zabezpečí v tomto prípade dosiahnutie účelu trestu, a zároveň obsahuje v primeranom rozsahu prvky represie, ako aj prvky individuálnej a generálnej prevencie, pričom takýto trest zodpovedá všetkým požiadavkám vyplývajúcim z § 34 Trestného zákona a nasl., ktoré upravujú zásady ukladania trestov.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku, odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností preto krajský súd v súlade s § 322 ods. 3 Trestného poriadku po zrušení napadnutého rozsudku sám vo veci rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Vzhľadom k tomu, že odvolanie obžalovaného bolo v celom rozsahu nedôvodné, krajský súd ho v zmysle § 319 Trestného poriadku zamietol.

Rozsudok bol prijatý senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.